

**5000. GAİTA NUMUNESİNDE BARSAK PARAZİTLERİNİN
İNCELENMESİ**

**EXAMINATION OF 5000 STOOL SAMPLES FOR
INTESTINAL PARASITES**

Hüseyin KILIÇ*

Ö Z E T :

Mikrobiyoloji Anabilim Dalı Parazitoloji laboratuvarında 1983 yılının ilk yarısında başvuran 5000 hastanın gaita numunesi barsak zooparazitoları yönünden incelendi. Hastaların % 50.1 inde bir veya birden fazla zooparazit türüne rastlandı. Yaş ve cinsiyet faktörlerinin parazitlerin insidansı üzerine etkili olup olmadığı araştırıldı. 0 - 14 yaş grubu ile 15 ve yukarı yaş grubu arasında parazit insidansı bakımından istatistiksel olarak önemli bir fark bulunmuştur ($P < 0.05$).

S U M M A R Y :

During the first half of 1983, 5000 stool samples from patient with gastro - intestinal complaint were examined for intestinal parasites. 50.1 % of examined samples were found infected with one or more kind zooparasites. The factors of age and sex were investigated a little significant differences has shown between the two different sex in the groups of and over ($P < 0.05$), Where as no differences in 0 - 14 no differences ages ($P < 0.05$).

G İ R İ Ő :

Parazitoz ve parazitik zoonozlar özellikle az gelişmiş ülkelerin büyük bir sağlık sorunudur. Değişik memleketlerde yapılan parazit araştırmalarının yaygınlığı ve sıklığı memleketlerin coğrafi iklim, çevre şartları ve sosyo - ekonomik düzeylerine göre farklılıklar göstermektedir (1). Araştırmalar memleketimizde de paraziter

(*) Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi.

hastalıkların bölgeler arasında yayılış ve sıklık bakımından farklılıklar göstermektedir (2, 3, 4, 5, 6). Toplum sağlığı yönünden parazit insan ilişkileri üzerine önemle durmamızı gerektirmektedir.

MATERYAL VE METOD :

Üniversitemizin Tıp Fakültesine bağlı kliniklere çeşitli şikayetlerle başvuran hastalardan, özel plastik kaplar içerisine alınan dışkı örnekleri fiziksel ve mikroskopik yöntemlerle incelendi.

1. Fiziksel olarak renk, koku, kıvam, kan, müküs ve parazitin erişkin şeklinin bulunup bulunmadığı incelenmiştir.
2. Mikroskopik tetkikte serum fizyolojik ile direkt preparat bazen lugollu preparat ve flotasyon yöntemi uygulandı.

B U L G U L A R :

5000 gaita numunesi barsak zooparazitolojisi yönünden incelendi. 2509 (% 50.1) unda bir veya birden fazla parazitin değişik evrelerinden biri görüldü. Protozoonlardan *Entamoeba histolytica* % 12.4, Helmintlerden *Ascaris lumbricoides* % 11.1 oran ile ilk sırayı teşkil etmektedir. Detaylı bulgular tablo 1 de özetlenmiştir. Yaş olarak hastalık 0 - 14 yaş grubunda % 51.5, 15 yaş ve üzerindeki grupta ise % 48.9 olarak belirlendi. Cinsiyet yönünden 0 - 14 yaş grubunda kadınlarda % 51.4, erkeklerde % 51.6 olarak görüldü ve istatistiksel olarak önemli bir fark bulunamadı 15 ve üzerindeki grupta kadınlarda % 47, erkeklerde % 51 olarak görüldü ve istatistiksel olarak önemli sayılabilecek bir farkın olduğu hesaplandı (P 0.05).

TARTIŞMA VE SONUÇ :

Barsak parazitolojisinde yayılış ve sıklığın insanla ilgili olan faktörleri insanın yaşı, sosyal ve kültürel durumu ile ters orantılıdır, çalışmalar araştırma yerinin biyolojik, ekolojik ve klimatolojik karakteri, halkın mediko sosyal durumuna göre enfeksiyonun yayılış ve sıklığının değiştiğini göstermektedir (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

Tablo 1: BARSAK PROTOZON ve HELMİNTLERİNİN CİNS ve YAŞ GRUPLARINDA DAĞILIMI

GÖRÜLEN PARAZİT	YAŞ ve CİNSİYET												GENEL	
	0-14 yaş grubu				Toplam		15 yaş ve üzeri				Toplam		TOPLAM	
	Kadın		Erkek		Sayı	%	Kadın		Erkek		Sayı	%	Sayı	%
	Sayı	%	Sayı	%			Sayı	%	Sayı	%				
<i>E. histolytica</i>	121	10.4	122	9.8	243	10.1	181	12.9	199	16.4	380	14.5	623	12.4
<i>E. coli</i>	54	4.6	74	5.9	128	5.3	95	6.8	92	7.1	187	7.1	315	6.3
<i>G. lamblia</i>	131	11.2	136	11.7	267	11.1	83	5.9	81	6.7	164	6.2	431	8.6
<i>E. nana</i>	25	2.1	21	1.7	46	1.9	34	2.4	30	2.4	74	2.8	120	2.4
<i>I. bütschlii</i>	16	1.3	13	1.1	29	1.2	22	1.5	24	1.9	46	1.7	75	1.5
<i>C. mesnili</i>	6	0.5	7	0.5	13	0.5	8	0.5	12	0.9	20	0.7	33	0.6
<i>T. intestinalis</i>	17	1.4	8	0.6	25	1.0	16	1.1	10	0.8	26	0.9	51	1.0
<i>A. lumbricoides</i>	149	12.8	178	14.4	327	13.6	111	7.9	118	9.7	229	8.7	556	11.1
<i>T. saginata</i>	7	0.6	7	0.5	14	0.6	47	3.3	22	1.8	69	2.6	83	1.6
<i>H. nana</i>	34	2.9	44	3.5	78	3.2	18	1.3	11	0.9	29	1.1	107	2.1
<i>T. trichura</i>	25	2.1	22	1.7	47	1.9	33	2.3	16	1.3	49	1.8	96	1.9
<i>Evermicularis</i>	12	1.0	6	0.4	18	0.7	8	0.5	3	0.2	11	0.4	29	0.5
Parazit görülen toplam	597	51.4	638	51.6	1235	51.5	656	47.0	618	51.0	1274	48.9	2509	50.1
GENEL TOPLAM	1160		1235		2395		1395		1210		2605		5000	

t=0.098 p>0.05 t= 2.036 p<0.05

Memleketimizde paraziter hastalıklar değişik oranlarda değişik zamanlarda tespit edilmiş olup (4, 5, 6) çalışmamızdaki paraziter hastalıklar oranı uygunluk göstermektedir.

Sonuç olarak direkt mikroskopik metotla bulduğumuz % 50.1 parazitoz insidansı, diğer zenginleştirme (Flotasyon, Sedimentasyon) metodları birlikte çalışıldığında parazitoz insidansının artacağı gerçeği düşünülebilir.

KAYNAKLAR

- (1) Fazlı Ş.A. : Afganistan'da barsak helmintlerinin dağılımı ile ilgili koprolojik bir araştırma; Mikrobiyol. Bült., 4 : 1-2, 1970.
- (2) Fazlı Ş.A., Özbal Y., Kılıç H. : 6500 Gaita numunesi barsak helmintleri yönünden incelenmesi. III. Ulusal Parazit Kongresinde tebliğ edilmiştir. 24-26 Mayıs 1983 İzmir.

- (3) Fazlı Ş.A., Özbal Y., Kılıç H. : 6500 gaita numunesi barsak protozoonları yönünden incelenmesi. III. Ulusal Parazitoloji Kongresinde tebliğ edilmiştir. 24-26 Mayıs 1983 İzmir.
- (4) Genç S. ve Ark. : Giardiazisli hastalarda bakteriyolojik inceleme ve bunun klinik önemi. Mikrobiyol. Bülteni, 14 : 1, 1980.
- (5) Saygı G. ve Ark. : Sivas Tıp Fak. Parazitoloji Laboratuvarında ilk altı ayda saptanan parazitolojik bulgular; Türk Mikrobiyoloji Cem. 11 : 3-4 1981.
- (6) Sellioğlu B., Özcan K. : Hacettepe hastanelerinde 1974-1979 yılları arasında incelediğimiz dışkı örneklerinde barsak parazitlerinin dağılımı. Mikrobiyoloji Bülteni, 14 : 3, 1980.
- (7) Unat K.E. : Tıp Parazitolojisi; İstanbul Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Yayını No. : 2597 : 62, İstanbul 1979.